

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **J. B.**, zast. Mgr. Pavlínou Malíkovou, advokátkou, se sídlem Kopeckého sady 152/15, Plzeň, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2019, č. j. X [obsahuje osobní údaj], v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 1. 2021, č. j. 16 Ad 11/2020 - 139,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Soudem ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Pavlíně Malíkové, advokátce, se sídlem Kopeckého sady 152/15, Plzeň, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 1.300 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do dvou měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 8. 2019, č. j. X [obsahuje osobní údaj], jímž byla zamítnuta jeho žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v rozhodném znění (dále též „ZDP“). Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Rokycany ze dne 1. 8. 2019

totiž není žalobce invalidní, jelikož jeho pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pouze o 20%.

[2] Žalovaná v odůvodnění rozhodnutí uvedla, že i v námitkovém řízení posudkový lékař hodnotil zdravotní postižení žalobce shodně s prvoinstančním posouzením podle [obsahuje citlivé údaje] přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce daná procentním rozpětím 10 – 20 % byla zvolena na horní hranici, a to zejména s ohledem [obsahuje citlivé údaje].

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu, v níž namítl nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí spočívající v chybném zařazení jeho postižení pod [obsahuje citlivé údaje] vyhlášky o posuzování invalidity. Toto zařazení je určeno veskrze pro diagnosu [obsahuje citlivé údaje], nedopadá tedy na případ žalobce, který po úrazu trpí [obsahuje citlivé údaje]. Míra poklesu pracovní schopnosti je přitom u [obsahuje citlivé údaje] 50 – 70 %, u [obsahuje citlivé údaje] pak 70 %. Žalovaná tak pochybila, pokud tato zdravotní postižení ve svém rozhodnutí řádně nezohlednila a nestanovila procentní míru poklesu pracovní schopnosti podle takového zdravotního postižení uvedeného ve vyhlášce o posuzování invalidity, které je funkčním dopadem nejvíce srovnatelné s [obsahuje citlivé údaje]. Pochybila rovněž tím, že za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebylo zvoleno zdravotní postižení s nejvyšší procentní sazbou poklesu pracovní schopnosti.

[4] Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nelze jednoznačně dovodit, zda žalovaná vyhodnotila [obsahuje citlivé údaje] jako méně významnou než [obsahuje citlivé údaje]. Pokud tak však učinila, je takové vyhodnocení nesprávné, neodpovídá skutečnosti a není řádným způsobem odůvodněno. Tvrzení žalované, že subjektivní obtíže žalobce nemají co do uváděné intenzity objektivní podklad v doložených odborných nálezech, je chybné, jelikož ani za pomoci odborných vyšetření není možné změřit a posoudit míru poškození [obsahuje citlivé údaje]. Skutečnost, že není možné z technického hlediska zcela doložit v odborných nálezech objektivní podklad pro subjektivní potíže, nemůže být kladena k tíži osobě se zdravotním postižením, přičemž je třeba její postižení objektivně posoudit z dostupných podkladů a subjektivního vnímání příznaků postižení. Jiný postup je v rozporu se základními lidskými právy žalobce. Žalobce navrhl provedení důkazu vypracováním znaleckého posudku z oblasti [obsahuje citlivé údaje].

[5] Krajský soud v Plzni shora nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. S ohledem na argumentaci žalobce doplnil dokazování o posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze (dále též „PK MPSV“) ze dne 7. 12. 2020 (dále též „posudek“), která po rozboru všech doposud předložených lékařských zpráv shledala dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce, jehož rozhodující příčinou je [obsahuje citlivé údaje]. Žalobcovu zdravotnímu postižení odpovídá hodnocení podle [obsahuje citlivé údaje] přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, které je na místě hodnotit poklesem pracovní schopnosti při horní hranici rozmezí, tj. 20 %. Klinický stav odpovídá lehkému funkčnímu postižení.

pokračování

[6] PK MPSV konstatovala, že žalobce byl v péči Kliniky [obsahuje citlivé údaje]. K dalším onemocněním PK MPSV uvedla, že [obsahuje citlivé údaje]. Tyto neodůvodňují přiznání žádného stupně invalidity a ani nejsou důvodem pro použití § 3 odst. 1 a § 4 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity. Žalobce není schopen práce spojené s těžkou fyzickou námahou, je však schopen práce s dodržením omezení pro [obsahuje citlivé údaje].

[7] Proti tomuto posudku žalobce brojil podáním ze dne 25. 1. 2021, ve kterém zopakoval námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu a navrhl provedení důkazu znaleckým posudkem znalcem v oboru zdravotnictví, specializace [obsahuje citlivé údaje], a dále provedení důkazu přiloženými fotografiemi, které měly dokládat špatný zdravotní stav žalobce.

[8] Při jednání krajského soudu dne 28. 1. 2021 zástupkyně žalobce setrvala na podané žalobě a navrhla doplnění dokazování ve shodě s podáním žalobce ze dne 25. 1. 2021. Krajský soud návrhy na doplnění dokazování zamítl jako nadbytečné, jelikož za stěžejní důkaz považoval posudek PK MPSV, jímž byl v řádném složení komise posouzen za účasti odborného lékaře z oboru [obsahuje citlivé údaje] zdravotní stav žalobce ve vztahu k invaliditě, tj. pracovní schopnosti, a nikoliv ke zvládání denních aktivit v domácnosti. Důkazní břemeno spočívá na žalobci, je tedy třeba, aby prokázal svá tvrzení předmětnými lékařskými zprávami nikoli svými subjektivními pocity či výsledkem svědků, eventuálně fotografiemi. Na závěr jednání žalovaná uvedla, že i kdyby byl žalobce uznán invalidním, nebyla by splněna druhá zákonná podmínka pro přiznání invalidního důchodu, a to potřebná doba pojištění. Z informativního výpisu z konta dob pojištění žalobce bylo zjištěno, že za dobu samostatně výdělečné činnosti v letech 2009 až 2012 není zaplacené pojištění, proto nemůže být tato doba pojištění započtena.

[9] Na rozdíl o žalobce neshledal krajský soud v posudku PK MPSV žádné zjevné vady, přičemž připomněl, že tento bývá rozhodujícím důkazem v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Posudek byl vypracován na základě řádně zjištěného zdravotního stavu žalobce, neboť komise pro jeho posouzení měla odborné lékařské nálezy (např. [obsahuje citlivé údaje]) zejména z doby před vydáním napadeného rozhodnutí. Posudkové závěry, k nimž komise na základě zjištěných skutečností dospěla, jsou přesvědčivé, neboť v posudku je řádně stanovena hlavní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, je popsána míra funkčního poškození vyplývající z jeho onemocnění, řádně je odůvodněn posudkový závěr, je stanoveno i omezení, které však žalobce nevylučuje zcela z možnosti výkonu zdravotně vhodného zaměstnání. Lékař OSSZ a lékař ČSSZ hodnotili zdravotní stav žalobce a stanovili míru poklesu pracovní schopnosti shodně s PK MPSV. Nejvyšší přiznaná 20% míra poklesu pracovní schopnosti však nedosahuje minimálně potřebných 35% této ztráty pro invaliditu prvního stupně, tudíž žalobce nebyl uznán invalidní k datu vydání napadeného rozhodnutí. Posudek PK MPSV je úplný a celistvý, jelikož byl vypracován za účasti odborného lékaře z oboru [obsahuje citlivé údaje] po zhodnocení veškeré předložené zdravotnické dokumentace žalobce a při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz.

[10] Žalobce neprokázal, že je invalidní, neboť i dle stěžejního důkazu, jímž je v tomto řízení posudek PK MPSV, není invalidní ani pro invaliditu prvního stupně, jelikož míra poklesu pracovní schopnosti činí 20%, nikoli nezbytných minimálně 35%. Navíc nelze přehlédnout, že i v případě, pokud by byl žalobce uznán invalidním, je nutno pro přiznání výplaty invalidního důchodu splnit další zákonnou podmínku a to získání potřebné doby pojištění 5 let v posledních 10 letech či 10 let v posledních 20 letech před vznikem invalidity (§ 40 odst. 1 písm. f), odst. 2 ZDP]. Pokud se týká údajné neschopnosti žalobce péče o vlastní osobu, takovou situaci lze řešit při splnění zákonných podmínek sociální dávkou příspěvek na péči, nikoli invaliditou, která se vztahuje toliko k pracovní schopnosti. Subjektivní pocit žalobce o tom, že by mu měla být přiznána invalidita pro jím popsané zdravotní potíže, nemůže být důvodem pro přiznání požadované invalidity, není-li podložen objektivně zjištěným zdravotním stavem. Přiznání invalidity přitom není vázáno na situaci na trhu práce, na nemožnost zajistit si vhodné zaměstnání. Posudkoví lékaři i PK MPSV jsou oprávněni posoudit zdravotní stav ve vztahu k invaliditě toliko na základě doložené dostatečné zdravotní dokumentace pojištěnce žádajícího o invalidní důchod.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[11] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítl předně nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, jakož i rozhodnutí správních orgánů. Závěry PK MPSV nejsou přesvědčivé a úplné, neboť se posudkoví lékaři nevypořádali s námitkami stěžovatele stran jeho zdravotního stavu. V posudku nebylo zejména dostatečně vyhodnoceno, z jakého důvodu je stanovena jako rozhodující příčina poklesu pracovní schopnosti stěžovatele porucha [obsahuje citlivé údaje], tedy zdravotní postižení, které sám stěžovatel za rozhodující nepovažuje, a zároveň nebyla dostatečně vyhodnocena míra [obsahuje citlivé údaje] postižení a s ní zřejmě související [obsahuje citlivé údaje], které stěžovatel hodnotí jako rozhodující příčinu. [obsahuje citlivé údaje]. Ani předchozí posudky zpracované ve správním řízení se uvedenými námitkami nezabývaly, i přes opakované podněty stěžovatele, pročez jsou rozhodnutí správních orgánů nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost. Ve všech posudcích tedy nebyla zdravotní omezení stěžovatele řádně vyhodnocena ve vztahu k vyhláše o posuzování invalidity. Krajský soud se pak nezabýval námitkou stěžovatele týkající se absence nezávislosti a nestrannosti posudkových lékařů. Krajský soud se nevypořádal ani s odkazovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu týkající se řízení o invalidním důchodu pro diagnózu [obsahuje citlivé údaje], přičemž řádně neposoudil, zda nebyly v předchozích fázích správního řízení porušeny základní principy a zásady jak pro vypracování posudku o invaliditě, tak i pro vedení správního řízení o námitkách stěžovatele, čímž porušil základní práva stěžovatele, včetně jeho práva na soudní ochranu a spravedlivý proces.

[12] Stěžovatel dále vyjádřil nesouhlas s posouzením zákonných podmínek invalidity. Nesouhlasil zejména se závěrem krajského soudu, že zdravotní postižení se hodnotí na podkladě lékařských zpráv majících povahu objektivního zjištění, přičemž nelze vycházet ze subjektivních pocitů a přesvědčení stěžovatele. [obsahuje citlivé údaje]. Jedná se tedy o

pokračování

hodnocení, které ne vždy může vycházet toliko z objektivních lékařských nálezů, nýbrž musí se vycházet i z popisu potíží pacientem, tedy subjektivního popisu ohledně [obsahuje citlivé údaje]. K prokázání míry těchto hledisek byly stěžovatelem navrženy a částečně i předloženy konkrétní důkazy, které však krajský soud pouze s obecným odůvodněním vyzdvihujícím stěžejnost posudku odmítl pro nadbytečnost. Stěžovatel podrobně popsal svůj zdravotní stav a potíže, které se promítají do jeho schopnosti denních aktivit a běžného života s dopadem do osobnosti stěžovatele a jeho psychického stavu, což jsou kritéria, která by měla být v rámci zdravotního postižení [obsahuje citlivé údaje] hodnocena. Posudek PK MPSV se však těmito hledisky nezabýval. [obsahuje citlivé údaje] spolupracující s posudkovou komisí pochybil, když stěžovatelovo [obsahuje citlivé údaje] postižení zhodnotil zavádějícím způsobem, tak aby zachoval udržitelnost závěrů posudkových lékařů.

[13] V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že na OSSZ v Rokycanech mu bylo sděleno, že z hlediska odpracovaných let a úhrad do systému sociálního zabezpečení má na invalidní důchod nárok, když splňuje podmínku odpracovaných deseti let. Správní orgán se přitom otázkou potřebného počtu let pro přiznání invalidního důchodu v průběhu správního řízení vůbec nezabýval. Otázka údajné spornosti doby pojištění stěžovatele byla žalovanou předestřena soudu až na samý závěr soudního jednání, přičemž skutečnost, že v letech 2009 – 2012 nebylo zcela zapláceno pojistné, nebyla soudem zjištěna najisto, a to ani z listinných důkazů, ani ze souhlasného vyjádření obou stran soudního sporu. V tomto ohledu není přílehlavá ani judikatura Nejvyššího správního soudu, konkrétně rozsudek ve věci sp. zn. 4 Ads 49/2003, ve kterém byla řešena otázka získání potřebné doby pojištění, kdy v případě stěžovatele se správní orgán a soud touto otázkou v rozporu s principy kontradiktornosti a zachování dvojinstančnosti správního řízení zabýval až na samý závěr soudního řízení a pouze obecným způsobem. Tímto postupem bylo porušeno základní právo stěžovatele na nestranné soudní řízení.

[14] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s odůvodněním napadeného rozsudku a dále poukázala, že je v otázce posouzení nároku na dávku důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem vázána posudky příslušných lékařů, neboť se jedná o otázku odbornou, vyžadující znalosti v oboru medicíny a též v oboru posudkového lékařství.

III. Posouzení kasační stížnosti

[15] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel napadá rozhodnutí žalované a krajského soudu zejména z důvodu nepřezkoumatelnosti, kterou spatřuje především v nesprávném posouzení svého zdravotního stavu. Z ustálené judikatury kasačního soudu přitom vyplývá, že „[n]eúplné a nepřesvědčivé posouzení rozhodujícího zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatelka trpěla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, jako základního předpokladu pro posouzení dalšího trvání nároku na dávku důchodového pojištění, jíž se stěžovatelka domáhá. Jde o jinou vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s“ (viz rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, č. 511/2005 Sb. NSS).

[18] K námitce, v níž stěžovatel zpochybňoval správnost posouzení svého zdravotního stavu, Nejvyšší správní soud předesílá, že posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003 - 82, č. 526/2005 Sb. NSS). V posudku takové odborné lékařské komise se přitom hodnotí nejenom celkový zdravotní stav a zachované pracovní schopnosti pojištěnce, nýbrž se v něm zaujímají i posudkové závěry o invaliditě a jejím vzniku. Tento posudek je tedy v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Posudek, který se zpracovává v řízení o žalobě proti rozhodnutí o invalidním důchodu, lze však považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným žalobcem a tyto své posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku způsobující jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48, ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003 - 61, č. 800/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004 - 58).

[19] V posudku zpracovaném během řízení před krajským soudem PK MPSV uvedla, že při vypracování posudku vycházela ze spisové posudkové dokumentace OSSZ Rokycany, z obsahu žaloby a z vlastního zjištění při jednání komise. [obsahuje citlivé údaje].

[20] [obsahuje citlivé údaje]. U stěžovatele se jedná o lehké funkční postižení uvedené v kapitole [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které stanovuje míru poklesu pracovní schopnosti při rozmezí 10% - 20%. Horní hranice zvolena vzhledem k [obsahuje citlivé údaje] průběhu onemocnění. Stav stěžovatele přitom nelze

pokračování

hodnotit dle stejné kapitoly a oddílu, položky 1c ani 1d, neboť z doložených lékařských nálezů nelze prokázat naplnění zde uvedených kritérií.

[21] Nejvyšší správní soud shledal, že výše uvedené závěry, jakož i posudek PK MPSV jako celek, splňují požadavek jednoznačnosti, určitosti, úplnosti i přesvědčivosti. V posudku PK MPSV je zohledněna veškerá zdravotní dokumentace stěžovatele a současně z něj srozumitelně vyplývá, proč nebylo možné posoudit postižení stěžovatele podle kapitoly [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, u kterých je stanovena míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 30 - 40 % (v případě položky [obsahuje citlivé údaje] a 50 - 70 % (v případě položky [obsahuje citlivé údaje])). Pro kvalifikaci postižení podle uvedených položek je totiž nutné naplnit následující kritéria, kdy v případě položky [obsahuje citlivé údaje]. Tyto důvody vyplývají s předložené lékařské dokumentace, a nelze tak dojít k závěru, že by snad předmětný posudek trpěl nedostatkem přesvědčivosti či správnosti (srov. *a contrario* rozsudek NSS ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003 - 61, č. 800/2006 Sb. NSS).

[22] Procentní míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatele přitom byla rovněž stanovena v souladu s vyhláškou o posuzování invalidity, a to při horní hranici příslušné položky. Nelze pak ani přisvědčit námitce stěžovatele, že by se komise nezaobírala ostatními zdravotními problémy stěžovatele. Tyto komise výslovně zohlednila na s. 8 posudku, kde uvedla, že „[obsahuje citlivé údaje]“. Rovněž námitky stěžovatele vytýkající posudkové komisi nedostatečné vyhodnocení důvodů, pro které byla stanovena jako rozhodující příčina poklesu pracovní schopnosti stěžovatele porucha [obsahuje citlivé údaje], nejsou opodstatněné. PK MPSV totiž ve shodě s předešlými posudky stanovila za rozhodující příčinu poklesu pracovní schopnosti stěžovatele nikoli jen poruchu [obsahuje citlivé údaje], ale též [obsahuje citlivé údaje], což je akcentováno na více místech posudkového zhodnocení (viz s. 6 a s. 8 posudku). [obsahuje citlivé údaje] byla přitom dostatečným způsobem zhodnocena, což je patrné zejména na s. 7 posudku. PK MPSV přitom postupovala v souladu s § 2 odst. 3 věty první vyhlášky o posuzování invalidity, podle kterého *je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce*. Z odůvodnění posudku přitom jednoznačně vyplývá, že jako rozhodující příčinu PK MPSV posoudila právě poruchu [obsahuje citlivé údaje]. Z posudkového zhodnocení současně vyplývají důvody, pro které bylo za rozhodující zvoleno právě uvedené postižení stěžovatele. Ze všech uvedených skutečností tak lze dovodit, že posudek PK MPSV splňuje též požadavek celistvosti, když se posudková komise řádně vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi včetně těch, které namítal stěžovatel (srov. např. rozsudek NSS ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004 - 58).

[23] K námitce stěžovatele, že se krajský soud opomněl zabývat jeho žalobní námitkou polemizující o nezávislosti a provázanosti posudkových lékařů a správních orgánů rozhodujících v posuzované věci, Nejvyšší správní soud upozorňuje, že krajský soud není

povinen reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvracet. Jeho úkolem naopak je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace, přičemž této povinnosti krajský soud bez dalšího dostál (srov. např. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19). Krajský soud přitom pochybnosti stěžovatele stran tvrzené provázanosti posudkových lékařů při OSSZ, ČSSZ a MPSV s příslušnými správními orgány rozptýlil argumentací předestřenou v odůvodnění napadeného rozsudku, zejména co se týče správnosti zpracování posudku a řádného obsazení PK MPSV. V této souvislosti pak zdejší soud dále poznamenává, že systémová propojenost jednotlivých orgánů rozhodujících ve věci nutně nemusí znamenat absenci nezávislosti či nestrannosti jednotlivých posudkových komisí. Jak totiž vyslovil Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003 - 35, č. 33/2003 Sb. NSS, *„sama skutečnost, že posudková komise je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů; ta má být garantována složením posudkových komisí předepsaným § 3 odst. 1 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, podle níž jsou členy posudkových komisí nejen posudkoví lékaři a tajemníci z řad pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí, ale i odborní lékaři jednotlivých klinických oborů, tedy osoby odlišné od pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí.“*

[24] Na újmu zákonnosti napadeného rozsudku není ani to, že se krajský soud nevypořádal s argumentací stěžovatele poukazující na závěry rozsudku NSS ze dne 13. 12. 2018, č. j. 5 Ads 202/2016 - 29. V právě citovaném rozsudku tento soud vyslovil závěr, že *„[v]ýsledné podřazení zdravotního postižení žadatele o invalidní důchod pod určitý stupeň závažnosti v rámci konkrétní položky podle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (zde: položka 12, kapitoly VI) musí být založeno na důkladném a přesvědčivě odůvodněném posouzení všech podstatných parametrů shrnutých v tzv. posudkovém hledisku, které je uvedeno u každé jednotlivé položky. Závěry posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí nemohou být arbitrární; musí respektovat nejen všechny aspekty tzv. posudkového hlediska pro konkrétní druh zdravotního postižení, ale současně musí obstát i z hlediska možného navýšení horní hranice příslušné procentní míry poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. V opačném případě si soud vyžádá doplnění posudku, který by měl být zpracován – pokud možno – stejně obsazenou posudkovou komisí, vč. pozice odborného lékaře.“* Z výše shrnutého a zhodnoceného odůvodnění posudku PK MPSV přitom zcela zřetelně vyplývá, že komise v citovaném rozsudku uvedené závěry respektovala, když podřazení zdravotního postižení stěžovatele pod kapitolu [obsahuje citlivé údaje] přílohy vyhlášky o posuzování invalidity důkladně a přesvědčivě zhodnotila a odůvodnila s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu. Respektovala přitom aspekty posudkového hlediska stanovené pro příslušnou kapitolu a oddíl v bodu 1 přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Krajský soud tudíž nepochybil, pokud se s citovaným rozsudkem blíže nezaobíral, když předpoklady v tomto rozsudku stanovené pro zajištění zákonnosti posudku PK MPSV byly v posuzovaném případě bez dalšího splněny. Nelze tedy ani souhlasit se související námitkou stěžovatele, že by takovým postupem krajského soudu došlo k porušení základních práv stěžovatele. Krajský soud se řádně vypořádal s veškerou pro věc relevantní argumentací stěžovatele a posudek PK MPSV podrobil důslednému přezkumu z hlediska jeho celistvosti, přesvědčivosti a úplnosti; postupoval tedy v souladu s ustálenou judikaturou kasačního soudu (k testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti

pokračování

posudku – srov. např. výše citovaný rozsudek NSS sp. zn. 4 Ads 13/2003, či rozsudek ze dne 3. 4. 2013 č. j. 6 Ads 158/2012 - 24).

[25] Na tomto místě Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV. Jak bylo vysvětleno výše, PK MPSV řádně, v souladu s přiloženou zdravotnickou dokumentací, posoudila zdravotní stav stěžovatele a tento v souladu se zákonem podřadila pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Vypořádala se přitom se všemi rozhodnými skutečnostmi, včetně souvisejících námitek stěžovatele. Rozsudek krajského soudu tudíž není stížen vadou nepřezkoumatelnosti, resp. jinou procesní vadou, přičemž takovou vadou nejsou stížena ani předchozí rozhodnutí správních orgánů. Rozhodnutí žalované reflektovalo veškeré námitky stěžovatele a tyto řádně vypořádalo, a to včetně námitek týkající se nedostatečného zhodnocení [obsahuje citlivé údaje] a s tím spojených potíží (viz zejména s. 3 - 4 rozhodnutí žalované). Na okraj zdejší soud poznamenává, že prvostupňové rozhodnutí se z logiky věci nemohlo vypořádat s námitkami stěžovatele, když tyto vznesl stěžovatel až v rámci řízení o námitkách proti tomuto rozhodnutí.

[26] Nesouhlas stěžovatele se závěrem krajského soudu ohledně hodnocení zdravotního postižení na podkladě lékařských zpráv a nikoli na základě subjektivních pocitů stěžovatele neshledal zdejší soud opodstatněným. Uvedený závěr krajského soudu je totiž správný a navíc zcela ve shodě s judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž *„[s]ubjektivní přesvědčení stěžovatele, že jeho další onemocnění dosahují minimálně stejné intenzity, v tomto směru není relevantní, neboť jedině lékař se specializací na posudkové lékařství disponuje odbornou kompetencí ke stanovení dominantního zdravotního postižení a míry poklesu pracovní schopnosti“* (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2014, č. j. 4 Ads 169/2014 - 27). Nedůvodný je rovněž nesouhlas stěžovatele s postupem krajského soudu, který nepřipustil provedení stěžovatelem navrhovaných důkazů z důvodu nadbytečnosti. Jak totiž konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48, *„[v] řízení o přezkoumání rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o odnětí plného invalidního důchodu, tedy dávky důchodového pojištění podmíněné zdravotním stavem, si soud vyžádá posouzení zdravotního stavu občana od Ministerstva práce a sociálního věcí, které jej učiní prostřednictvím svého orgánu – posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném od 1. 1. 1998) ve složení stanoveném § 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění vyhlášky č. 28/1993 Sb. a vyhlášky č. 139/1998 Sb. Podaný posudek hodnotí soud jednotlivě i v souhrnu s ostatními důkazy jím provedenými i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem; ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 věta druhá s. ř. s.). Nevzbuzuje-li obsah podaného posudku pochybnosti o své úplnosti a správnosti, není odůvodněn požadavek žalobkyně na doplnění dokazování ustanovením znalce z oboru zdravotnictví (podle § 127 odst. 1 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s.)“* (podtržení doplněno). Jelikož v posuzovaném případě nevystaly pochybnosti ohledně úplnosti, správnosti a přesvědčivosti posudku PK MPSV, jak je vyloženo výše, krajský soud správně shledal návrhy stěžovatele na doplnění dokazování ustanovením znalce z oboru zdravotnictví a provedením důkazu fotografiemi stěžovatele a stavu jeho domácnosti nadbytečnými.

[27] Ani námitkám stěžovatele směřujícím do otázky potřebné doby pojištění pro přiznání invalidního důchodu ve smyslu § 38 písm. a) ve spojení s § 40 ZDP Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Podrobnější řešení této otázky by totiž přicházelo v úvahu až tehdy, pokud by stěžovatel splnil první podmínku pro přiznání nároku na invalidní důchod, tj. podmínku invalidity ve smyslu § 39 ZDP. Tato podmínka však nebyla v případě stěžovatele naplněna, proto jsou jakékoli argumenty žalované či krajského soudu v řízení o žalobě vedeny pouze v hypotetické rovině nemající jakýkoli vliv na závěry ohledně přiznání invalidity stěžovateli. Až v případě, že by byl stěžovatel uznán invalidním dle § 39 ZDP, a byla by tak splněna první podmínka pro přiznání invalidního důchodu ve smyslu § 38 písm. a) ZDP, bylo by potřebné dále se zabývat naplněním druhé uvedené podmínky a tuto prokazovat (resp. vyvracet) prostřednictvím příslušných dokumentů z evidence ČSSZ (zejm. výpisy z konta dob pojištění stěžovatele). Krajský soud pak zmínku ohledně nesplnění potřebné doby pojištění učinil pouze nad rámec potřebného odůvodnění. Tato argumentace krajského soudu se sice Nejvyššímu správnímu soudu nejeví jako příliš vhodná a to zejména vzhledem k její předčasnosti a též s ohledem na to, že ve správním spise absentují jakékoli podklady z příslušné evidence ČSSZ, tato však současně nemůže mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Stěžejní otázku v posuzované věci, tj. otázku invalidity stěžovatele, totiž posoudil krajský soud správně a zcela v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, jak je vyloženo výše. Postupem krajského soudu a správních orgánů tak nedošlo k porušení práva stěžovatele na nestranné řízení či zásady dvojinstančnosti řízení, když správní orgány, jakož i krajský soud, řádně posoudily relevantní námitky stěžovatele v rámci posuzování splnění podmínky invalidity ve smyslu § 39 ZDP.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[28] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny stěžovatelem uplatněné námitky, kasační stížnost je proto nedůvodná. Nejvyšší správní soud tedy dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[29] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšné žalované pak v řízení ve věcech důchodového pojištění náhrada nákladů řízení nenáleží.

[30] Stěžovateli byla usnesením krajského soudu ze dne 31. 8. 2020, č. j. 16 Ad 11/2020 – 94, ustanovena zástupkyně Mgr. Pavlína Malíková, advokátka. Toto zastoupení trvalo i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 poslední věta s. ř. s.). Proto bylo nutno rozhodnout o odměně a náhradě hotových výdajů tohoto soudem ustanoveného zástupce v řízení o kasační stížnosti. V tomto řízení učinila ustanovená zástupkyně stěžovatele jeden úkon (podání kasační stížnosti), za nějž jí náleží odměna ve výši 1.000 Kč dle § 9 odst. 2 ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb. a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Ustanovená zástupkyně není plátcem DPH, proto činí celková částka odměny a náhrady hotových výdajů, kterou jí soud přiznává za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti, celkem 1.300 Kč. Odměnu a náhradu hotových

pokračování

výdajů za zástupkyní nárokový úkon spočívající v převzetí a přípravě zastoupení jí Nejvyšší správní soud nepřiznal, neboť za tento úkon jí byla přiznána odměna již v řízení o žalobě.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. září 2021

Mgr. Aleš Roztočil v. r.
předseda senátu